

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih nlicah št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak **torek** in **petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krone, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poština, namreč: Na leto 13 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za **inzerate** se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inzerate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Spoznavaj se sam!

III.

B. Kranjsko.

Viri so mi učni načrti za tri-, štiri-, pet-, šest-, sedem- in osemrazrednice na Kranjskem.

Gledé drugega deželnega jezika je v učnem načrtu za trirazrednice določba: „Drugi dež. jezik se poučuje na trirazrednih ljudskih šolah, ako žele roditelji, od II. razreda kot neobvezen predmet. Ako se drugi dež. jezik poučuje kot obvezen predmet, je treba v 2. in 3. razredu ob pomnožitvi jezikovnih ur v 2. razredu za 2 uri in v 3. razredu za 1 uro pridejati (!) po 7 ur za ta predmet“.

„Pridejati“ je tu zelo nerazložno povedano; šele iz nemškega besedila sem posnel, da se v tem slučaju za slovenščino v 2. razredu določi 5 ur, v 3. pa 4, — nemščini pa je v vsakem razredu posvečenih po 7 ur!

Na štirirazrednicah, v katerih se drugi dež. jezik poučuje kot obvezen predmet, je v 3. in 4. razr. učnemu *) jeziku (t. j. slovenščini) odmerjenih 4, oziir. 3 ure, drugemu deželnemu jeziku pa 8, oziroma 7 ur.

Tu se mi vsiljuje nekaj vprašanj, na katere je želeli v korist slovenske javnosti točnega in resničnega odgovora:

1. Koliko pa je štirirazrednic na Kranjskem, na katerih drugi dež. jezik ni obligaten? — Od katerega faktorja je ta obligatnost odvisna — in kako uporablja dotični faktor to svojo pravico?

2. Ali velja dejansko to zakonito določilo tudi za šole z nemškim učnim jezikom, za katere je potem slovenščina drugi deželni jezik? Ali se mogoče sploh na nobeni nemški šoli ali pa na večini nemških šol na Kranjskem slovenščina kot obvezen (mogoče tudi kot neobvezen) predmet ne poučuje? Število enih — in drugih?

3. Ali je za Slovence na Kranjskem bolj potrebna nemščina, ali za Nemce na Kranjskem slovenščina? — Želeti bi bilo, da učit. strokovni listi dajo na ta vprašanja točnega odgovora, in da istega posnamejo tudi vsi drugi slovenski listi; naj izvedo Slovenci po Kranjskem in drugod, kakšne šole imajo! — Naj se ne postavijo gg. uredniki učit. strokovnih in drugih listov na „visoko stališče“, češ: „na ta vprašanja ne odgovarjamo, kajti te reči vendar morajo biti splošno znane“ — ker te reči niso znane niti ne vsemu učiteljsstvu, od ostalega razumništva pa niti ne eni stotinki.

Na 5-, 6-, 7- in 8razrednicah je slovenščini odmerjenih v 3. in 4. razredu po 4 v vseh višjih razredih pa le po 3 ure, — nemščini pa v 3. razr. štirirazrednic po 8 — v 4. razr. po 7 ur; v 4. razr. na šest-, sedem- in osemrazrednicah tudi po 7, — sicer pa, namreč v 5- in 8razrednicah po 5 ur, istotako v vseh višjih razredih vseh teh šol tudi po 5 ur!

Kako po mačehovsko se na Kranjskem, v edini skoro izključno slovenski deželi, ravna v ljudski šoli s slovenščino nasproti nemščini! (Primerjaj to z vsoprednimi določili na Primorskem!)

Kakšne pa so posledice tega za učence? Vsestransko jih ne morem ocenjevati; toda oporekati se ne da, da se pri teh predpisih slovenščina

mora zanemarjati! — Naj navedem le izpoved nekega srednješolskega profesorja, ki mi je zatrdil, da večina prvošolcev ne zna niti slovenski „gladko in živoizrazno čitati“, kar se stavi kot smoter štirirazrednic na str. 3. dotičnega učnega načrta, veliko manj pa še nemški. Dostavil je, da je vprašal več profesorjev, a so mu isto priznali! — Vendar nisem dalje povpraševal, ali velja to le za dotični zavod ali sploh za srednje šole po Kranjskem. — Potrebno bi bilo, to temeljito dognati. — Povdarjam pa, da nikakor nočem pripisovati krivde glede tega nedostatka učiteljsvu sploh, marveč sem prepričan, da je tega kriv neprimeren učni načrt, ki stavi iste zahteve, isti „zmoter“*) pri učnem (t. j. materinem) — in pri drugem deželnem jeziku. Za vzgled naj služi sledeče: na štirirazrednicah ima (str. 3. učnega načrta) učni jezik ta „zmoter“: „Učenci naj prav razumevajo, kar slišijo od drugih v materinem jeziku, kolikor namreč otrok doumeva na tej stopinji. Ustno in pismeno naj dobro in gladko izražajo svoje misli; gladko in živoizrazno naj čitajo, kar je natisnjene in pisanega“. — „Drugi dež. jezik kot obvezen učni predmet“ — (str. 7) — pa ima „zmoter“: „Učenci naj čitajo gladko, gotovo in prav naglaševano, kar je natisnjene in pisanega. Poznajo naj oblikoslovje in stavkoslovje. Gotovo in slovniško-pravilno naj ustno in pismeno izražajo svoje misli“**).

Iz tega je razvidno, da je zahteva glede drugega deželnega jezika (nemščine) še celo strožja in točnejša nego ona glede materinega jezika (slovenščine).

In k vsemu temu še neizprosnost okrajnih šolskih nadzornikov — (dasi skoro vseskozi Slovencev) — glede nemščine, med tem ko pri slovenščini radi oko zatisnejo. Zatrjevalo se mi je to od strani večih učiteljev in učiteljic.

In učitelji nimajo samih izvanrednih ženičev po svojih razredih, da bi v dveh tako različnih jezikih dosegali iste visoke smotre, in čudežev delati tudi ne morejo. Radi tega pač gonijo v 3. in 4. razredu navadno kolikor mogoče nemščino ter slovenščino še bolj zanemarjajo nego to stori že učni načrt. Prepričan sem se o tem tudi pri svojem četrtorazredniku, ki je imel skoro vedno le nemške domače naloge, slovenske pa izvanredno redko.

Naravno je, da se pri takšnih razmerah ne more doseči zaželjeni smoter niti v enem niti v drugem.

Pa poreče kedo: Naše štirirazrednice morajo tako intenzivno nemščino gojiti, ker pripravljajo svoje učence za vstop na srednje šole!

Odgovarjam mu na to: Res je! Prav imaš! Ali z vsem tem še davno ni dokazana opravičenost vsega tega stanja! Marveč ravno nasprotno: Ker naš narod trpi radovoljno (!) očitno krivico, da se mu odrekajo slovenske srednje šole, pa mora trpeti še drugo, še večjo krivico, da se njegovim otrokom že v ljudski šoli v toliki meri vbija nemščina, da trpi škodo pouk slovenščine in škodo splošna izobrazba! —

*) Tako napačno se piše dosledno ta beseda v vseh teh učnih načrtih, pri katerih je na naslovnem listu nemščina vedno na prvem, slovenščina pa na drugem mestu.

**) Zakaj je potrebno Slovincem (na Kranjskem) toliko nemščine? Mari za urade? — Ti morajo zakonito obcevat pismeno in ustno z nami slovenski! Mari za Nemce, ki se pri nas naselijo, da nas potem pritiskajo in zatirajo? — Kdor se med nami naseli, naj se uči našega jezika! — Po tem se ravnamo vsi, brez izjeme!

Tako izvira eno zlo iz drugega, kopiči se že pri vzgoji našega ljudstva krivica na krivico! — In najhujše pri vsem tem pa je, da se teh nezdravih razmer ne upa pri nas nikdo dotakniti iz objektivnega in narodnega stališča — seveda v povsem zakonitem okviru, in sicer po največ radi tega ne, ker bi to neljubo dirnilo tega ali onega cesarskega ali dvornega svetnika ali pa celo eksce-lenco, ki želé, da naj vse lepo ostane, kakor je, in da se o tem ne razpravlja.

Toda vsakemu pravemu avstrijskemu državljanu, kateri se zaveda svojih ustavnih in sploh državljskih pravic, pa je jasno, da smejo sicer različni gospodje svetniki in ekscelece tudi o teh zadevah imeti svoje osebno prepričanje in svoje želje, — a da mora biti dejansko povsod merodajen le zakon. Ta je nam svet, a mora biti svet tudi tej gospodi, naj bodo njihove osebne želje temu še tako protivne. — In zakon govori za nas: mi imamo zakonito pravico, o teh razmerah govoriti in razpravljati po naših listih. In to hočemo in moramo storiti, kajti sili nas k temu ne samo naša narodna dolžnost, marveč tudi naše avstrijsko-ustavno prepričanje!

(Dalje prih.)

Slovenska posest — izginja.

Pred nedavnim časom mi je tožil prijatelj iz vinorodnih Slovenskih gor, kako tam izginjajo večja slovenska posestva drugo za drugim, kako se krči število starih trdnih kmetov, in rastejo pristave (marofi) mariborskih in ptujskih bogatašev, kako se razkosajo večja slovenska posestva, in imamo le še neznatnih malih posestnikov, želarjev (po naše kočarjev).

Razen mnogih uim in elementarnih nezdod je krivo temu tudi prehudo obremenje domačij z visokimi dotami, ki jih sporoče stariši svojim otrokom, tako da naslednik, na čigar rame se zvale vse te dote, omaga in v sili in stiski razkosa posestvo. Odporna narodna moč se izgublja, oziroma krši v neznatne, brezmočne silice. Sicer pa ta pojav drobeče se narodne sile ni omejen na Slovenske gorice, ampak ga opažamo po vsej domovini, razmerno najmanj še v Savinjski dolini.

Malone v vsaki količjak živahnejši vasi nahajaš pristavo, kmetijo, obširna zemljišča in gozde, ki so last nemškutarjev, veletržcev, industrijcev in takih. Ti si potem navadno osredotočijo ves promet in vso kupčijo v svoji osebi, pridobe kmete na svojo stran, in nemškutarija začne poganjati bujen cvet. Njih oskrbniki, uradniki, pristavi delajo izborna nemško propagando. Gospod „verbolter“ postane kmalu župan, šola se prelevi v utrakvistično, in nov „deutsches Bollwerk“ je gotov — zopet kol k mostu, ki ga stavi pangermanizem od Belta do Adrije. In te zalege ne iztrebiš z lepa z enkrat zasedenega mesta.

Hodimo li po Ptujskem polju, od koraka na korak bomo srečavali taka velika posestva z obširnimi poslopji, prostranimi polji, s številnim služabniškim obojem, ki je seveda nemško ali potujčeno in tudi na svoj način pripravlja našo zemljo tujcem. Svarilen svedok nam je sedanji ptujski okrajni zastop; ki je le na ta način umetno prevladal slovenski življ. Varujmo si našo grudo, ne dajmo je ptujcu v pest!

Poglejmo si naše premogovnike po slovenski zemlji. Prirodne zaklade, ki nam jih nudi naša domovina, prepuščamo malomarno ptujcu, da jih

*) Da se pod „učnim jezikom“ misli materni jezik (materinščina), to je razvidno iz 3. str. učnih načrtov, kjer pri smotru učnega jezika govori o „materinem jeziku“!

izžerpa, napolni svoj žep, a ne samo to: on stega svojo grabežljivo roko tudi po ostali slovenski posesti. Nebroj ravnatelj, nadzornikov, uradnikov, paznikov gre pri vseh občinskih volitvah v borbo, da si pridobi v občinskem odboru večino ali vsaj veljavno besedo! A mi onemogli stiskamo pesti in se hudujemo nad svojo brezbriznostjo in malomarnostjo — prepozno! Ta izvajanja niso zvita iz urte, ampak temeljijo na konkretnih slučajih. Poglejte okrog sebe, in prepričate se sami!

Tako izginjajo slovenska veleposestva, kmetije, prirodni zakladi v tuje, nemške roke. A pokroviteljica tem zajedalcem našega žitja je Südmarka, ki zasleduje z paznim očesom naše gibanje, posojuje svojim pionirjem denar, da pade enkrat naskočena postojanka popolnoma v nemškutarsko žrelo. Da, denar, denar, ta je sveta vladar!

Vzpričo klofut, ki nam jih daje naša vlada v zahvalo naše neomajane zvestobe, nimamo boljšega pričakovati, kakor da nas začne s časom zatirati zakonitim potem, kakor se godi to Poljakom v Prusiji, dočim nas zatirajo doslej le nezakonitim potem.

Kakšen vrišč in trušč je nastal po nemških listih, ko je nekaj kranjskih Slovencev nakupilo troje veleposestev krog Lipnice, Gradca in Kallwanga. A mi smo tako ravnodušni, ko nam poje smrtni zvon! Ali bi ne bilo bolje, da bi dotični gospodje naložili svoj denar ravno tako obrestonosno na Južnem Štajerskem in bi tako priskočili nam v pomoč, dočim v nemških krajih itak nimajo upa zmage. Dolžnost zavednih Slovencev pa naj bo, čuti, da ostanejo slovenska posestva v domačih rokah!

Domače in druge vesti.

— **Pustno veselico** priredi v veliki dvorani v „Nar. domu“ danes zvečer pevsko društvo, da se dostojno poslovimo od pusta. Začetek je ob 8. uri. Vstopnina 40 vin. O polnoči se svečano in slovesno pokoplje pust; maske so dobrodošle. Pa tudi za različne druge zabave so skrbeli naši pridni aranžerji; torej naj nas poseti, kdor se hoče v tem pustu še enkrat prav dobro zabavati.

— **Maškarada celjskega „Sokola“** v nedeljo se je obnesla jako lepo in zabavno. Vso noč do ranega jutra smo se vrteli v čarobnem, gostem vrvenju. Vsa čast in hvala požrtvovalnim gospodom aranžerjem, kateri so nas posebno zabavali z cirkuzom in „Überbrettl-om“, kjer je zopet posebno ugajal silni atlet in pa baladni pevec, ki je opeval zgodovino teharskih volitev in nam popisal glavne junake in njih blamažo. Jako ugajal je tudi avtomobilist, ki je besnel po dvorani s svojim „töff-töff“. Udeležba je bila prav lepa, tako da nam je pri četvorkah pomanjkovalo prostora. Ni nam mogoče navajati vseh lepih in krasnih kostumov, omenimo naj le izmed skupin krasno osmerico kvart in izborne poljske žide, izmed posameznih mask pa pred vsem lepe, mnogobojne slovanske narodne noše kakor krasno Hrvatice, Črnogorko, Bošnjakinjo in mnogo drugih Jugoslovank, Čehinjo, potem jako lepe druge noše: elegantno Španjolko, ciganke in cigane, viteza, ženski jokey in mnogo drugih. Pa zlasti tudi fantazijski kostumi so bili jako lepi in fini, tako n. pr. poletje, zima, veša, zvezda, uganjka in fina vijolica ter španski bezeg; omenimo naj tudi piereto in junaka-copata. Pa še mnogo drugih jako lepih mask se je sukalo po dvorani, a ni nam mogoče, vseh posebej omenjati. Tako smo se jako dostojno poslovili od letošnjega pusta in res hvala leži moramo biti vrlemu „Sokolu“, da nam je nudil tako lepo in zabavno veselico.

— **Samec Laškega trga** prirede na pustni torek „Maškaradni večer“, kojega čisti dobiček so namenili slov. ljudski šoli. Vstopnina 50 vin. Vsi bližnji in daljni Slovenci se vabijo na mnogo-brojno udeležbo.

— **„Skalna klet“**. S posebnim zadovoljstvom moramo omeniti, da se je domača zabava s plesom v „Skalni kleti“ prav dobro obnesla. Udeležilo se je mnogo slovenskih delavcev in tudi lepo število odličnih gospodov in dam. Pohvaliti moramo gospode pevce „Slovenskega delavskega podpornega društva“, kateri so nas kratkočasili z izbornim petjem, in ravno tako tudi g. Ropasa ml., kateri je marljivo igral k plesu. Želeti bi bilo, da bi naša gostilničarka večkrat priredila enake domače zabave. — Postrežba je bila povsem povoljna. Torej kmalu zopet!

— **Celjski nemškutarji** so mislili, da bodo uničili prepotrebno „Slovensko delavsko podporno društvo“, ker so istemu odpovedali gostilniške prostore, a ni se jim posrečilo. Društvo prav dobro napreduje v sedanjih lepših prostorih. v slovenski hiši, ki so žalibog le še vedno pre-majhni, in je le želeli, da bi društvo moglo kmalu priti v lastne prostore. Ker je z gostilno združen lep senčnat vrt, upamo, da jo bodo društveniki zlasti sedaj, ko pride toplejši letni čas, prav pridno obiskovali. Društvo je upeljalo tudi v novih prostorih plinovo razsvetljavo.

— **Poštne razmere**. Opetovano se nam pri-tožujejo v zadnjem času naši naročniki, da jim dohaja naš list jako neredno; nekaterih števil-k sploh ne dobe, druge za dan ali par dni pozneje itd. Mi stavimo slavnemu poštnemu ravnateljstvu odločno vprašanje, ali se tem nedostatkom res ne da priti v okom? Ali je temu kriva skrajna nerednost, ali pa so temu krivi slovenski naslovi, ali celo dejstvo, da je „Domovina“ slovenski list? Naj si bo temu kakor koli, mi zahtevamo red in prosimo slavno po-štno ravnateljstvo prav odločno, da odpomore tem škandaloznim nedo-statkom (ali šikanam?) — Pa tudi zasebniki nam javljajo enake nerednosti. 27. svečana je poslala neka tukajšnja tvrdka pismo naslovljeno v Veliko nedeljo pri Ormožu, in to pismo je po-tovalo najprvo v Budimpešto, od tam v Vinico na Hrvaškem in je slednjič priromalo v Veliko nedeljo, ko je neka brihtna glavica pripisala Grosssontag (!). Dokazi so slavni pošti na raz-polago v našem uredništvu. — Cenj. naročnike pa prosimo, da pripisujejo nedostatke pri do-stavljanju lista uzornim poštnim razmeram!

— **Izid teharskih volitev** imenuje nemška „Marburger Zeitung“ poraz za Slovence. No, mi si želimo še mnogo takih porazov. Vprašanje je le, ali si žele nemškutarji takih zmag. Brihtne glavice!

— **„Celjsko pevsko društvo“** naznanja svojim članom ponovno, da se vrše pevske vaje za gospode ob torkih, za dame ob sredah in za skupen zbor ob petkih.

— **Iz Petrovč** nosi odslej pismonoša pisma tudi v Malo Pirešico, Gorice in Ruše in sicer trikrat na teden, t. j. v torek, četrtek in soboto. V Rušah se postavi poštna tružica.

— **Konjice**. Pred kratkim smo objavili dopis iz Konjic, vsled česar se čuti ondotni ži-vinozdravnik, g. Janowicz (kojega nismo imenovali po imenu) žaljenega. Mi izjavljamo, da nimamo vzroka, dvomiti o njegovih sposobnostih, in da ga nismo hoteli žaliti.

— **Pogovor z velenjske železnice**. Te dni je neki naš sotrudnik slišal na velenjski železnici sledeči pogovor med dvema trgovcema: A: „Tebi je dobro, ti znaš tudi slovenski, jaz pa ne!“ B: „Da, znam.“ A: „Kako je to dobro! Jaz bi slo-venščine krvavo potreboval!“ B: „Da, da, tukaj na Spodnjem Štajerskem mora znati vsak ta jezik, kakor pri nas na Zg. Štajerskem nemščino.“ A: „V naših šolah ob meji bi se morali učiti vsi otroci slovenščine. Pa kaj, če tega ne uvidijo naši gospodje!“ — Tako ta dva moža, ki nista postala radi tega prav nič slabša — Nemca. In kaj sledi iz tega za nas? Da moramo zahtevati v naših krajih povsod in vselej, da se ob-čuje z nami v slovenščini, kdor tega noče, naj pa odnese pete, kamor hoče. Na celjski pošti sedi še 50% uradnikov, ki niso zmožni slovenskega jezika, in ki so tako predrzni, da se Slovencem rogajo in posmehujejo, ako jih ogovore v sloven-ščini! Hudiča, taki privandrani ljudje se nam bodo rogali?! Ali smo mi zaradi njih tu, ali oni zaradi nas? Proč z njimi!

— **Laški trg**. Brez posebnega bobnanja in brez hrupnih napovedi je priredil veselčni odsek našega bralnega društva veselico, in reči se mora, da je zadovoljila vsacega. Krasna dekoracija, lepo šaljivo petje, izvrstno igrani burki, izborni klovnski godbeni kvartet — vse to je nudilo obilo zabave ter nas spravilo v židano voljo. Ko pa se je za-čela glavna točka — ples, je primanjkovalo pro-stora, toliko plesoželnega občinstva je došlo. Vsa čast v tolikem številu došlim vrlim gospodičnam zlasti iz Št. Lenarta in Št. Petra, ki se niso ustra-šile dolgega slabega pota. Z udeležbo iz Laškega trga pa nismo bili zadovoljni, nadejamo se, da bo prihodnjič povoljneja. Posebne zasluge, da je veselica tako lepo uspela sta si pridobila gg. Cim-peršek in Franke s prispevanjem in aranžiranjem dekoracije.

— **Št. Peter pri Laškem**. Z ozirom na vest iz Št. Petra, katero smo nedavno priobčili, sprejeli smo od gosp. nadučitelja Slopeška pismo, češ, da je on zaveden Slovenec, in da mu je ma-terin jezik svet in drag, da se je moral torej naš dopisnik zmotiti. Mi to lojalno priobčimo, pripom-

nimo pa, da ima po našem mnenju narodno učiteljstvo sveto dolžnost, storiti na braniku sloven-skega jezika vse, kar opravičeno zahtevamo od zavednega Slovenca. Ne z besedami ampak z de-janji bomo koristili svojemu narodu in do-movini.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** naznanja, da se je pri založnikih družbinih vžigalic gg. bratih Perdan in Ljubljani in pri za-ložništvu družbenega pralnega mila izvršila naj-strožja revizija, ki je uverila družbino vodstvo, da so te založniške tvrdke oddajale vse po pogodbi naši družbi pripadajoče prispevke vestno tudi naši družbi. Ob tej priliki opozarjamo vse cenjene slovenske rodoljubkinje in rodoljube, da rabiyo le družbine vžigalice in družbino pralno milo. S tem se zagotavljajo družbi stalni dohodki, in rabi občinstvo le najboljše izdelke.

— **Zahvala**. Podpisano šolsko vodstvo iz-reka velecenjeni gosp. Suzani Skaza v Velenju pristrčno zahvalo za darilo v znesku 60 K, katere je omenjena gospa kot čisti dobiček neke veselice podarila za uboge šolske otroke v Velenju.

Nadučitelj V. Brence.

— **Umrli** je dne 2. t. m. v Št. Janžu na Dravskem polju gospa Marjeta Klasinc, mati slovenskega odvetnika g. dr. Klasinca v Gradcu, v 86. letu. N. v m. p.

Društveno gibanje.

— **Vabilo k zborovanju** „Gornjegrajskega učiteljskega društva“ v nedeljo, dne 12. t. m. pri Sv. Francišku Ksaveriju v šoli ob 11. uri dopol-dne. Spored: 1. Načelnikov nagovor. 2. Zadnji zapisnik. 3. Predavanje. 4. Razgovor o učiteljskih razmerah v okraju. 5. Volitev delegatov za „Zve-zino“ zborovanje. 6. Slučajnosti. Glede skupnega kosila se je pravočasno javiti nadučitelju gosp. Terčaku v Ksaveriju. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Podravska podružnica slovenskega pla-ninskega društva** skliče svoj občni zbor za pre-tečeno leto z običajnim dnevnim redom v nedeljo, dne 12. sušca ob pol 3., oziroma pol 4. uri po-poldne v gostilni g. Jožefa Muleja v Rušah. Ker se bode razpravljalo o zelo važnih društvenih za-devah, pričakuje obilne udeležbe odbor.

— **Prostovoljna požarna bramba v Lad-kovi vasi** ima svoj občni zbor dne 12. sušca 1905. ob 4. uri popoldne v prostorih g. Ivana Janca s sledečim sporedom: 1. Poročilo o društvenem stanju. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti. K obilni udeležbi in pristopu vabi odbor.

Dopisi.

— **Slivnica pri Celju**. V četrtek, dne 23. svečana t. l. smo izročili materi zemlji truplo našega Antona Vege, po domače Gabra, posest-nika v Voglajni. Ne moremo si misliti, da njega, ki se je toliko žrtvoval in delal v občini, cerkvi in šoli, njega, ki je imel tako veliko srce za občni blagor, ni več. Kot župan je napravil mir in red v naši občini, upeljal je slovensko urado-dovanje in uzorno gospodaril v blagajni. Povsod si ga našel, kamor ga je klicalo narodno delo. Kljub obilemu narodnemu delu (bil je šolski ogleda) pa je bil tudi vzoren gospodar. Zapustil nas je star komaj 57 let.

Tudi v družbi je bil splošno priljubljen in radi smo poslušali njegovo krasno slovensko go-vorico.

Sedaj počiva pri sv. Janezu, odkoder nam je razgrnen naš lepi slovenski svet, katerega je rajni toliko ljubil. Bodi zemljica lahka vzornemu slovenskemu možu!

— **Od Sv. Martina na Paki**. Naša slavna pošta „Rečica na Paki“ ima še vedno samo nemški napis „Rietzdorf a. d. Pack“. Radovedni smo, kako dolgo bomo morali še čakati, da dobimo za ta čisto slovenski kraj slovenski poštni pečat; povsod imajo dvojezične, a mi samo nemškega.

Še nekaj drugega nam prinese včasih kakšen gospod iz Šoštanja. To so opomini za davek, po-polnoma nemški, katerih naši kmetje ne razumejo. Kmetje, vrnite vse te nemške opomine in dopise tja, od koder jih dobite, s pripombo: Ne razumem, prosim slovenskega opomina. Na ta način bomo kmalu prišli v okom temu nesrečnemu nemškuta-renju v uradih. In ti nemškutarji v šoštanski davkariji bodo pobrali svoja šila in kopita, ker kdor ni sposoben našega jezika, naj jo popiha tja na Prajsovsko ali makari med cigane.

Pri paški vasi smo dobili postajo, katera se pa imenuje „Haltestelle Packdorf“ namesto „po-staja Paška vas“. Županstvo, oziroma občinski odbor naj zahteva od pristojnih oblasti varovanje naših pravic v smislu člena XIX. drž. tem. zak. Naš gospod župan naj ne pravi: Zame je že dobro, kdor pa hoče slovenski štacijon ali komur ni nemško branje všeč, ta naj pa doma ostane. Tako govorjenje bi ne bilo častno za slovenskega župana in ne odgovarja zahtevam njegovih vo-lilcev. Mi smo zavedni Slovenci in kot taki ho-čemo, da občinski zastop z županom vred stori vse, kar se da, v varovanje pravic slovenskega jezika.

Iz Slovenjegraškega okraja. Že dosedaj so imeli v našem okrajnem zastopu nemčurji umetno večino, ker niso nekateri naši zastopniki izpolnjevali svojih svetih dolžnosti ali pa so zastopali v okrajnem zastopu koristi svojih volilcev tako, kakor Stiger v deželni zborni. Sedaj pa, ko se bližajo volitve za okrajni zastop, delajo nemčurji na vse škrpice, da bi dobili okrajni zastop popolnoma v svoje krepilje.

Da se to ne zgodi, pozivlja se politično društvo za Slov. Gradec in okolico, da skliče v kratkem času zaupni shod, da se doseže sporazumljenje med volilci. Tistim pa, ki se štejejo k zavednim Slovencem in merodajnim faktorjem, ki pa zahajajo le v nemčurske trgovine in gostilne, odkritosrečno povemo, da jim ne zaupamo več. Ali — ali. Kdor ni z nami, je proti nam. Na delo!

Strelnski in kglj. klub Hrastnik-Dol si je stavil med drugim tudi nalog, oživeti družabno življenje v Hrastniku in Dolu. Da se ta naloga dobro rešuje, je pokazala pred vsem plesna veselica, ki jo je priredil klub v soboto 18. t. m. v prostorih g. F. Roša. Bila je to veselica, ki je daleč nadkriljevala vse enake in podobne prireditve v Hrastniku in Dolu sploh. Došlo je precejšnje število gostov iz Radeč, Zagorja, Litije, Zaloga in Ljubljane, ki so se izrekli o prireditvi kaj laskavo. Hrastničanje pa izražamo željo, da nas pri prihodnji veselici počastite če ne v večjem, pa vsaj zopet v številu, kakor pri tej prvi društveni veselici.

Vitanje. Volitve se bližajo. Pesem pravi: „Jan ni bedak“. In res Janez noče biti tak. Noče pa tudi več biti slovenski Janez, ker je lepši Hans. Dokler je bil v službi v lepih slovenskih krajih, je bil navdušen slovenski Janez, odkar pa ima tukaj protestantsko oštarijo, hoče biti Hanzel. Občinskega odbornika čast pa mu je tudi po godu. Ker ga niso hoteli zato določiti drugi, določil se je sam. „Hočem biti v odboru, da pospešnjem koristi svoje gospe, to je, da bom imel več oblasti v svoji protestantski gostilni“. Nekateri so zanj, da bi pomagal krepčati nemški značaj občine, drugim se še pa zdi previhrav, ker je šele pred kratkim spremenil barvo radi „kšefta“. Lahko bi ga zavedni slovenski kmetje potipali pri žepu, in kaj se ve, če bi ne šel s trebuhom za kruhom. Saj slovenska služba in slovenski denar se mu dopadeta, četudi je navdušen za „Heul“.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Skoraj se mi ne zdi vredno, da bi odgovarjal tisti „jasni“ glavi, ki jo je v eni zadnjih številk ptujskega „Stajerca“ tako modro povedala glede sklepa našega občinskega odbora od 8. januarja t. l. Sam pravi, da se še največji učenjaki niso zedinili, je li streljanje proti toči koristno ali ne. Ni še dolgo tega, kar je g. podpolkovnik Konschegg, ki se je že več poletij mudil v slov. bistrškem kraju ter se nalašč pečal s to zadevo, pisal, da streljanje proti toči nič ne pomaga. Zakaj pa naj ravno naša mala občina za tako dvomljivo reč zametne precejšno svoto denarja, ki ga lahko bolje obrne? In kako sploh spravi dotični dopisnik agitacijo za okrajne volitve v zvezo z streljanjem proti toči?

Težko si bo pač človek razlagal njegove menda predahovite (zato nerazumljive) besede. Borka je namreč vjela agitacija za okrajne volitve, zato je nepotrebna strelna postaja. Da so dotičniku zadnje volitve za okrajni zastop še vedno v želodcu, je pač lahko umljivo. Gotovo se Vračkotu in njegovim nemčurjem tresejo hlačice, če pomislijo, kako se ljudstvo vedno bolj zaveda; že pri zadnjih volitvah je Vračko komaj komaj prodrl; kaj bo pri prihodnjih?

Delali smo po prepričanju, ne pa po inspiracijah radgonskih in ptujskih posilincev, in tako bomo ravnali še nadalje. Saj že vsakdo nvideva, kako mračno je napredništvo orehovskega preroka. Dobro izraža ta svoje napredništvo z besedami, da mu ne ugaja novoslovenska politika. Ta novoslovenska politika ravno vedno in vedno zahteva šol, da bi se slovensko ljudstvo lahko izobraževalo v lastnem jeziku, zahteva slovenskih kmetijskih šol, slovenskih meščanskih šol, slovensko vseučilišče, s kako pravico, nam kažejo podatki in številke v zadnji „Domovini“. In to je znamenje Vračkovega napredništva, da se upira takim zavodom. On hoče, da ostane ljudstvo neumno, da bi lahko z njim delal, kakor sam hoče, da bi se ne zavedalo svojih pravic. Stajercijanci trde, da počejo novoslovenskega jezika, ker ga ne razumejo. A tega ne pomislijo, da se vsak jezik razvija, slovenski kakor nemški. Da pa ljudje razumejo pismeni jezik, zato je najboljši dokaz družba sv. Mohorja, ki pošilja vsako leto po vsem slovenskem na tisoče knjig, in pa velika množica časnikov, ki so razširjeni med ljudstvom. Če bi ne umeli, bi ne čitali!

Iz ormoškega okraja. („Rokovnjači“ v Ormožu). Ko so pred nedavnim časom naznanjali časniki in lepaki občinstvu, da namerava prizoriti ormoška čitalnica po svojih diletantih „Rokovnjače“, je gotovo zmajal marsikdo z glavo. Tako tudi pisalec teh vrstic. Da je bil ta dvom povsem neopravičen, o tem smo se uverili v nedeljo, dne 26. febr. Igra je sijajno uspela, in

mногоštevilno občinstvo je bilo vidno zadovoljno. Ako jemljemo ozir na dejstvo, da je oder za to igro mnogo premajhen, in ako upoštevamo dalje, da nastopi v „Rokovnjačih“ ogromno število igralcev, moramo častitati g. režiserju iur. Pernatu. Dvorana (v okoliški šoli) je bila napolnjena do zadnjega. Vsi igralci so rešili svojo nalogo častno, in težko je odločiti, komu gre prva hvala. Reči moramo, da so bile vloge srečno razdeljene, in da je bil vsak na svojem mestu. Občinstvo tudi ni štedilo z burnim odobravanjem. Ugajale so osobito gospa Poljakova (videli smo jo že parkrat na odru, in reči moramo, da je vsaki nalogi kos), Urša, pozneje gostilničarka, Polonica, Rezika, hišna. Nona je izborna pela. V prizoru v Črnem grabnu pa smo rokovnjače radi njihovih ljubic kar zavidali. „Mladi vojaki“ so kaj ugajali. Petje je spremljal na klavirju g. Fr. Serajnik. Bratoma Serajnik gre v obče tudi hvala za uspeh glasbenega dela „Rokovnjačev“.

Slišimo, da nameravajo diletantje na splošno željo ponoviti „Rokovnjače“ dne 12. t. m. Dohodek je namenjen ustanovitvi ljudske knjižnice, koji se naj z njim položi temelj.

Sv. Križ na Murskem polju. Zopet je priredilo naše bralno društvo dne 12. svečana živahno veselico s petjem, deklamacijo, govorom, dvema igrama in prosto zabavo v gostilni gosp. Hauptmanna. Peli so se moški in mešani zbori pod vodstvom g. nadučitelja A. Herzog-a v občno zadovoljnost, osobito mešan zbor „Slovan na dan“. Tudi deklamacija (Tončka Slekovec iz Iljaševca) in govor (Fran Stuhec iz Logarovec) zaslužila sta vse priznanje. — Igra „Pevčev zaklad“ ni lahka, toda šla je gladko. Grof Potocki (Ignac Zamuda), njegov logar (Josip Kosi) in slepi pevec (Jakob Štuhec) odlikovali so se kakor igralci kakega mestnega odra, pa tudi gorski Vida (Josip Gala) in njegov sin (Alojz Slavič) sta jo dobro pogodila.

Pri drugi igri „Lokavi snubač“ so svoje vloge vrlo dobro rešili: župan (Jakob Štuhec), njegova žena (Otilija Kosi), njiju hčer (Jozefa Kovačič), dekla (Marija Slavič iz Grab), hlapec (Ivan Slavič iz Grab), občinska svetovalca (Alojz Stuhec in Josip Gala), glavar (Fran Kolar) ter njegov pisar (Alojz Horvat).

Po predstavi je bila prosta zabava s petjem in šaljivim srečolovom, ki je nudila obilo radosti in veselja.

Upamo, da nas prireditelji kmalu zopet razvesele z enako veselico.

Narodno-gosp. novice.

Črtice iz sadjarstva.

Piše Anton Kosi, učitelj in posestnik v Središču. (Dalje).

A. Pravilna saditev sadnega drevja.

- Kje naj sadimo?
- Kakšno sadno pleme naj sadimo?
- Kako daleč naj stoji drevo od drevesa?
- Izkopavanje drevesnih jam za saditev.
- Kako se pripravi drevesce za saditev?
- Saditev.
- Narejanje kolobarja ali drevesnega kroga.
- Privezovanje drevesca h kolu.
- Zavarovanje sadnega drevja na javnih prostorih.
- Kako saditi drevje na mokrotnih tleh in kako na bolj strmih rebrih.
- Ali se naj na novo vsajeno drevesce zalije?
- Kedaj je najprimernejši čas za saditev?

a) Kje naj sadimo?

Neka slovenska prislovica sicer pravi: „Na najmanjši prostorček zasadi drevo — obilno koristi prineslo ti bo!“ — pa iz tega ne smemo sklepati, da bi bil res vsak prostor sposoben in primeren za sadno drevo.

Prvi pogoj, da posajeno drevo uspeva, je zrak in svetloba.

Solnce in zrak imata sicer več ali manj povsod svoj pristop, vendar pa se najdejo v kakem zakotju dvorišča v bližini starinskega gnojšča ali v kakem senčnatem vrtnem kotiču prostori, do katerih ne more niti zrak niti solčna svetloba v toliki meri, da bi v tem oziru zadostila zahtevam drevesa. Na tak prostor ne zasajaj sadnega drevesa! Kjer so tla iz samega kamena ali prodca ali drobnega peska, in je mešanje z dobro, rodovitno zemljo nemogoče, kjer je svet moker ali celo močviren, pa ga ni mogoče usušiti, tja ne usajaj sadnega drevesa!

Prestrma pobočja, kjer odteče takoj vsa voda v dol, in pa kraji v neposredni bližini gozda ne ugajajo sadnemu drevju. V bližini gozdov uspeva dobro kvečjemu kaka lesnika ali loščica. Tudi kraji, kjer imajo hudi, ostri vetrovi preveliko moč, niso primerni za sadno drevje.

To so torej torišča, katerih naj sadjar ne zasaja s sadnim drevjem.

Pač pa lahko zasadiš vsak drug prostor okrog hiše, v bližini njive, ceste, travnika, pašnika — zlasti pa dobro uspeva sadno drevje na vsaki ne prestrmi rebri ali na vsakem pobočju kakega hrička, kjer ima solnce prost pristop, in kjer

najdejo korenine dovolj mokrote: ne premalo, ne preveč.

Najboljša za sadno drevje je solnčna lega, globoka, ne premokra ilovnata, nekoliko peščena zemlja.

Najslabša so: severna lega in zelo suha ali premokra tla; toda tudi tukaj se da z umnim ravnanjem še doseči, da sadno drevo uspeva in rodi. (Dalje prihodnjič.)

Politični pregled.

— **Ruske razmere.** Petrograd 3. marca. Car je izdal nov manifest, ki je obudil splošno razočaranje. O reformah in o ustavi ni govora; car le narod pozivlja, naj se združi z njim na boj proti „notranjemu sovražniku“. Obenem je izšel uradni komunike, ki razglša kot izmišljena vsa poročila, da je car naročil ministru Jermolovu, naj napravi načrt ustave.

Rusko-japonska vojna.

Bitka pod Mukdenom. Petrograd, dne 5. marca. Japonci so naskočili ruske pozicije zapadno od Mukdena. Nato so Japonci naskočili Sahepu, prišli so do žičnih ovir, a bili so odbiti. Japonska garda je naskočila danes zjutraj ob 4. uri levo rusko krilo, njen deseti naskok je bil odbit. Danes zjutraj ob 7. uri je pričel boj na pozicije pri Mukdenu proti diviziji Nogijevi. Zadnji, trinajsti napad na sotesko Kutulin je bil ob 8. uri odbit. Putilov hrib so Japonci ves dan obstreljevali z oblegovalnimi topovi. Desno od železnice so napadli Japonci Liančau, katerega so ruske predstraže po trdovratnem boju zapustile.

Petrograd, dne 5. marca. (Petr. brz. agent.). Od ranega jutra traja boj topništva zapadno od Mukdena. Črta japonskih predstraž seza do devet kilometrov od Mukdena. Japonske kroglice so eksplodirale kake 4 kilometre od cesarskih grobov.

Petrograd, dne 5. marca. General Kuropatkin je brzojavil dne 3. in 4. t. m., da je srečal ruski oddelek na črti Mukden-Sinmitin, pet vrst zapadno od Taščava, sovražni oddelek čet. Vnel se je boj. Ko se je zdanilo, so vzeli Japonci Suhudziapu. Včeraj so napadli Japonci Putilov grič, a so bili vsakikrat odbiti.

V bojni črti vztočno od železnice so bili Japonci splošno na vsej fronti, dolgi 70 kilometrov, poraženi. Na tej fronti je v boju stalo najmanj 150.000 mož (2 moža na vsak meter). Trinajstkrat so bili pri soteski Kutulin odbiti! Dalje proti jugu na levem krilu je bilo odbitih deset napadov! Potem so bili odbiti pri Sahepu!

Posebno divja bitka krog Putilovega griča, kjer streljajo Japonci neprestano s težkimi topovi kakor pri Port Arturju.

Japonci obstreljujejo baje že Mukden sam.

London, dne 6. marca. Kitajska poročila pravijo, da Rusi že zažigajo zaloge na mukdenskem kolodvoru, da jih ne dobe Japonci.

V Kronštatu se baje pripravlja četrto rusko brodovje. Za ojačenje ruskega brodovja se je doslej nabralo 13.274.539 rubljev. Brodovje Roždestvenskega — 44 vojnih ladij — je združeno v Nossi-beju, kjer je strašna vročina, 35 stopinj R. Ako priplove tja še tretje brodovje, bo rusko brodovje štel nad 60 vojnih ladij.

Kronstadt, 6. marca. Druga divizija tretjega brodovja, ki se oborožuje sedaj, se ojači še s sedmimi argentinskimi križarkami, ki so — kakor se zagotavlja od najzanesljivejše strani — res že kupljene.

London, dne 6. marca. „Daily Mail“ poroča 4. t. m. iz Honkonga: Sto milj jugovzhodno od Honkonga so videli dvoje japonskih brodovij. Prvo, močno 9 ladij, je plulo s polnim parom v zaprtih vrstah z zastrtimi svetilkami; drugo je obstajalo iz 13 velikih vojnih ladij.

Raznoterosti.

— **Koliko časa naj spe otroci?** Iz izvestja komisije, ki je pregledala švedske šole, je razvidno, da otroci, ki niso spali, kakor zahteva zdravje, trpe za 25 odstotkov več na raznih boleznih nego drugi. Povprečno treba, da spe otroci: pod 4 leti do 12 ur na noč, od 4. do 7. leta po 11, od 7. do 12. leta po 10, od 12. do 14. leta po 9, in od 14. do 16. leta po 8 ur na noč.

— **Pravda za gos.** Pred deželnim sodiščem v Gothi je končala te dni pravda za gos, ki je stala 3 marke in pol. Pravda je trajala več let. Stroški te pravde so narasli na 250 mark. Tožitelj, vodja tiskarne v Bischlebu, kateri je dolžil nekega tamošnjega kmetovalca po krivem, da hrani gos, katera je ušla njemu, mora plačati vse stroške. Samo pristojbine za priče znašajo približno 90 mark.

— **Vse narobe.** Neka čitateljica je pisala nekemu berlinskemu listu: V neki najemovalnici v najelegantnejšem delu mesta sem nedavno opazovala klasičen prizor. Meni dobro znana dama iz najboljših krogov se je pogajala z deklico, ki je iskala službe. Pogajanje je trajalo že precej

časa, in samozavest, kako je odgovarjalo dekle na vprašanja dame, je damo vidno dražila. Končno se je razvil sledeči dvogovor: Dekle: In kdo snazi okna? — Dama (ironično): O, to opravi seveda jaz sama. — Dekle: In kako je z drgnjenjem sob? — Dama: Seveda opravi tudi jaz. — Dekle: In kdo pomaga pri glavnem snaženju stanovanja? — Dama: Moj mož in jaz. — Dekle: In kdo lika fino perilo? — Dama: Seveda jaz! Toda prosim vas, povejte mi: Ali znate francosko? — Dekle (začuden): Ne, tega pa ne znam. — Dama: Znete igrati na klavir? — Dekle: Seveda ne. — Dama: Ali morete pomagati mojim otrokom pri šolskih nalogah? — Dekle: Tega pa že ne! — Dama: Da, ljuba moja, potem se vam moram žalibog odpovedati. Ker, če naj prevzamem vaša hišna opravila, potem bi morali vendar vi znati medtem moje posle opravljati. Z Bogom!

— Nekaj za jezikoslovce. Razloček med besedo: strelisce in strelnica? Poljak ima za nemško „Schießstätte“ izraz „strelnica“. Tudi slovenščina ima dovolj besed na končnico —ica. N. pr. mesnica, ledenica, klanica, kjer se drva koljejo, od koljem — (klati), pečnica itd. — torej pojmovi za kraje, koji so navadno pokriti. Nasprotno se pa prostori brez strehe izražajo s končnico išče in šče n. pr. dvorišče, gumnišče, plesišče, ognjišče — na prostem, ne v hiši — gnojišče in pa strelišče nemški: „Schießplatz“; a „Schießhalle“ bi značilo po našem: strelnica, kar imenujejo Hrvati „streljana“.

— Ljubavna afera avstrijskega poslanca v Belgradu, dr. Dumbe. Vse javno mnenje v Belgradu je ogorčeno nad avstro-ogrskim poslanikom v Belgradu, dr. Dumbo, ki je zlorabljaljoč gostoljubnost drugega tajnika ruskega poslanstva, Sablina, stopil v intimno razmerje z njegovo ženo. Dr. Dumba je odšel s Sablinovo ženo na Dunaj, odkoder se več ne povrne v Belgrad, ker so vsi diplomatski krogi sklenili, da ga bodo bojkotirali. Sablin se hoče od žene ločiti in je prosil za premeščenje ter hoče oditi v Tanger, kar vsi obžalujejo, ker je iskren prijatelj Srbije, pa tudi kot človek jako simpatičen, medtem ko dr. Dumba ne bo nihče pogrešal, ker ne samo, da je vedno intrigoval proti Srbiji, ampak je tudi drugače splošno nepriljubljen.

— Kneževina Lichtenstein (med Tirolsko in Švico) ima le 9440 prebivalcev. Glavno mesto Vaduz šteje 1536 prebivalcev. Tukaj izhaja edini časnik dežele, „Lichtensteiner Volksblatt“, ki je ob enem tudi uradni list. Tiska se pa v Buchsu v Švici, ker v kneževini ni nobene tiskarne.

— Stroga prepoved kajenja. Iz Angleške prihajajo vedno večje tožbe o škodljivosti kajenja. Zlasti je kajenje škodljivo mladim ljudem. Resne posledice se že opažajo. Vojaške oblasti tožijo, da vojaki novinci od leta do leta postajajo manj sposobni za vojaško službo, ker jih cigarete takorekoč uničujejo. Razni angleški generali so že ponovno svarili vojake, naj bi se vzdrževali nezmerne kajenja. Sedaj je predložen angleški zbornici zakonski načrt, kako bi se kajenje omejilo. Po tem načrtu bo dečkom izpod 16 let zabranjeno kaditi, in se bo vsak prestop kaznoval z globo 16 šilingov. Zabranjeno bo tudi, mladim ljudem prodajati tobak. Na angleškem otoku Man obstaja tak zakon že 2 leti na obče zadovoljstvo.

— Morilno orožje. Leta 1902 je ponujal neki znameniti starinar v Londonu 20.000 mark za revolver, s katerim je streljal Sipido v Bruslju na princa valeskega, sedaj kralja Eduarda VII. Ta ponudba je bila odklonjena in orožje uradno uničeno. Neki drugi trgovec v Londonu je dajal 10.000 mark za pilo, s katero je bila umorjena naša cesarica Elizabeta, toda orožje je bilo vrženo v salpetrovo kislino, kjer je popolnoma izginilo. Revolver, s kojim je streljal Bresci na kralja Humberta, je bil zdrobljen in uničen v topilni peči. Puško, s katero se je vstrelilo grškega kralja Jurija (1897.), so postavili pod velikansko kladivo in jo uničili do cela. Navada, uničiti morilno orožje, s katerim so bili napadeni kralji, knezi itd., izvira iz 15. stoletja, ko se je namreč mislilo, da postane orožje še drugim osebam osodopolno, ako se ga koj ne uniči.

— Grofica Montignoso je vložila tožbo proti draždanskemu dvoru za izročitev svoje dote.

— Smeh — zdravilo želočnih bolezni. V obče je znano, da smeh, sploh veselje, dobro vpliva na človeško zdravje; da pa se smeh predpisuje kot medicina, ki se ima jemati v gotovih časih in gotovih množinah, to more iznajti le kak ameriški zdravnik. Res eksistira neke vrste aparat, ki provzroči, da se človek poljubno smeje. Iznajditelj tega aparata trdi, da ima njegova metoda gotove učinke. Treba je spraviti v gibanje nekatere žleze v človeškem telesu, kar se pa zgodi najlažje s smehom. Ako se obistini ta trditev, bomo kmalu dobili higijenične institute, v katerih bodo prodajali smeh. „Želite žličko smeha?“

Poštna upraviteljica oz. upravitelj

se sprejme s 1. aprilom t. l. za daljšo dobo pri **Vinkotu Zorko**, trgovec pri Sv. Andražu v Slov. gor. — Ponudbe se želijo do 20. marca t. l. (116) 2-1

Loterijske številke.

Trst, dne 4. marca 1905: 53, 28, 60, 56, 59.
Linc, " " " " 8, 80, 29, 31, 86.

Podpisani krajni šolski svet sočutno naznanja, da je njegov dolgoletni član in bivši načelnik, gospod

Karol Šah posestnik v Liscach

dne 4. sušca t. l. v 75. letu svoje dobe po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v Gospodu zaspal.

Krajni šolski svet celjske okolice
dne 5. sušca 1905. (111) 1

Zahvala.

V lastnem, in v imenu svojih otrok in sorodnikov izrekam za mnogoštevilne dokaze ljubezni in sožalja za časa smrti iskreno ljubljene so-proge in matere

Antonije Drobnič

najsrčnejšo zahvalo. Zahvaljujem se vsem sosedom, prijateljem in znan-cem, ki so izkazali blagi rajnici zad-njo čast ter ji delili telesno delo krščanskega usmiljenja.

Bog plati!

LAŠKI TRG, 4. sušca 1905.

(113) 1

Ivan Drobnič.

Za dober kup!

Ker bodem vendar premestil svojo prodajalno ter imam še nekaj tisoč parov črevljev — razprodajam iste po

== izredno znižanih cenah. ==

Obutev dajem tudi na obroke. Onim, ki kupijo za 20 kron, dodam brezplačno še več različnih stvari. — Za zunanja naročila zadostuje centimeterska mera.

Za mnogobrojen obisk se priporoča. (108) 2-1

Štefan Strašek

izdelovalec črevljev, Celje, Graška cesta.

Najboljše nepremočljive

plahte za vozove in konje

šinje za tovarne vozove po novih predpisih, jeklene in železne,

raznovrstno poljsko orodje,

drevesne žagice, škarje za trte

ima v zalogi in priporoča po najnižjih cenah

trgovina „Merkur“, P. Majdič, Celje.

— Za spomladno gnojenje: Tomaževa žlindra in kajnit. —

Dr. Janez Klasinc, odvetnik v Gradcu, naznanja v svojem, svojih bratov Franc in Lovrenc Klasinc, posestnikov pri Sv. Marjeti na Dravskem polju, in drugih sorodnikov imenu žalostno vest o smrti iskreno ljubljene matere, gospe

Marjete Klasinc

ki je dne 2. marca t. l., po dolgem, težkem trpljenju, previdena s sv. zakramenti v 86. letu v Gospodu zaspala in je bila dne 4. marca t. l. na pokopališču pri Sv. Janžu pokopana.

Sv. zadušne maše so se služile dne 4. marca t. l. v cerkvi sv. Janža na Dravskem polju. (110) 1

V GRADCU, dne 3. marca 1905.

Posebna obvestila se niso izdala.

Posojilnica v Rajhenburgu

ima svoj

občni zbor

v nedeljo, dne 9. aprila 1905

ob 3. uri oziroma ob poln 4. uri popoldne (v slučaju nesklepnosti ob treh) v svoji pisarni s sledečim dnevnim redom

1. Račun za l. 1904.
2. Volitev načelstva in nadzorstva.
3. Predlogi.

(112) 1

Glavnega nadzdravnika in fizika dr. G. Schmidta

ušesno olje

ozdravi hitro in temeljito začasno gluhost, iztok iz ušes, bučenje v ušesih in izboljša slab sluh tudi v zastarelih slučajih. Steklenica 4 K — z navodilom. (107) 1

Lekarna „pri solcu“, Gradec, Jakominiplatz 24.

Kupujte narodni kolek!

Proda se

še popolnoma dobro ohranjen **kozolec** z šestimi okni za primerno ceno. — Cena in pogoji se zvedo pri „Maksetu“ v Mozirju ustmeno ali pisмено. (115) 3-1